

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«МЕДИЧНЕ ПРАВО ТА ЗАКОНОДАВСТВО»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування
Освітньо-професійна програма	Лабораторна діагностика Навчальні плани 2024 р.
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Групи	II ЛД-21 – 3-й семестр I ЛД-22, I ЛД-23, I ЛД-24 – 1-й семестр
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	соціально-гуманітарних дисциплін
Викладач курсу	Шишко Валерій Валерійович , к. ю. н., доцент
Контактна інформація викладача	v.shyshko@lma.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://vl.lma.edu.ua/course/index.php?categoryid=10
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 1 Лекції – 12 год Практичні заняття – 20 год Самостійна робота – 58 год
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медичне право та законодавство» є нормативною дисципліною для спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам освіти необхідні знання для забезпечення їхньої конкурентоздатності на ринку праці, майбутньої успішної професійної кар'єри, розвитку критичного мислення, формування правових знань у медичній сфері. <i>Завданнями вивчення навчальної дисципліни є збагачення та розширення гуманітарної підготовки здобувачів освіти, формування творчої активності майбутніх фахівців.</i>
Мета та цілі курсу	<i>Метою вивчення дисципліни «Медичне право та законодавство» є:</i> формування у сучасного здобувача освіти високого рівня юридичної обізнаності, правосвідомості та активної суспільної позиції, яка базується на ретельному знанні нормативних актів та правових механізмів захисту інтересів людини у державі. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі освіти повинні

	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – загальні положення основних галузей права України; – зміст суспільних відносин, які врегульовані відповідними галузями права; – зміст правових положень, які формують правовий стан людини і громадянина у державі; – обсяг прав і свобод людини у сучасному суспільстві; – зміст сучасних економічних правовідносин у державі; – обсяг нормативно-правових документів, які регулюють сферу майбутньої професійної діяльності; – загальні засади підприємницьких правовідносин та особливості правового врегулювання підприємництва в обраній сфері діяльності; – загальні процесуальні норми захисту прав та інтересів людини в сучасному суспільстві; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати правовий аналіз конкретних суспільних відносин та самостійно класифікувати їх відповідно до конкретної галузі права; – самостійно розв’язувати практичні правові ситуації; – самостійно розшукувати потрібні нормативно-правові документи для розв’язування юридичної проблеми; – складати документи правового характеру; – вільно користуватися нормативно-правовою базою у професійній діяльності.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>---</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача фахової передвищої та вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології Під час занять здобувачі освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять Здобувачі освіти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у любий зручний час для викладача. Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</p>
<p>СТРУКТУРА КУРСУ</p>	

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Основні поняття загальної теорії держави. Механізм, апарат та функції держави. Громадянське суспільство та правова держава	2
2	Основні поняття загальної теорії права. Правові норми як особливий вид соціальних норм. Поняття та структура правовідносин	2
3	Правопорушення та юридична відповідальність. Юридична відповідальність: поняття, принципи, види та мета. Підстави настання юридичної відповідальності та звільнення від неї	2
4	Основи конституційного права України. Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина	2
5	Основи законодавства про охорону здоров'я. Медичні правовідносини: поняття, види, склад. Юридична регламентація медичної діяльності	2
6	Права людини у галузі охорони здоров'я. Поняття пацієнта та його права. Інформована згода на медичне втручання	2
Разом:		12

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Основні поняття загальної теорії держави. Механізм, апарат та функції держави. Громадянське суспільство та правова держава	2
2	Основні поняття загальної теорії держави. Механізм, апарат та функції держави. Громадянське суспільство та правова держава	2
3	Основні поняття загальної теорії права. Правові норми як особливий вид соціальних норм. Поняття та структура правовідносин	2
4	Основні поняття загальної теорії права. Правові норми як особливий вид соціальних норм. Поняття та структура правовідносин	2
5	Правопорушення та юридична відповідальність. Юридична відповідальність: поняття, принципи, види та мета. Підстави настання юридичної відповідальності та звільнення від неї	2
6	Основи конституційного права України. Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина	2
7	Основи конституційного права України. Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина	2
8	Основи законодавства про охорону здоров'я. Медичні правовідносини: поняття, види, склад. Юридична регламентація медичної діяльності	2
9	Права людини у галузі охорони здоров'я. Поняття пацієнта та його права. Інформована згода на медичне втручання.	2
10	Модульний контроль 1. Правознавство та медичне законодавство	2
Разом:		20

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Механізм, апарат та функції держави.	5

	<p>Завдання 1. З'ясуйте, яке поняття ширше: механізм держави чи апарат держави?</p> <p>Завдання 2. Складіть таблицю з указанням елементів механізму держави.</p> <p>Завдання 3. Знайдіть у рекомендованих до цієї теми підручниках та інтернет-ресурсах структуру державних органів України. Порівняйте її, вкажіть на відмінності та поясніть причини відмінностей.</p> <p>Завдання 4. З'ясуйте принципи організації і діяльності державного апарату.</p>	
2	<p>Громадянське суспільство та правова держава.</p> <p>Завдання 1. Складіть таблицю з указанням ознак правової держави.</p> <p>Завдання 2. Опишіть особливості цивілізаційного та формаційного підходу до визначення типології держави.</p> <p>Завдання 3. Прочитайте ст.1 Конституції України. Поясніть, що означає суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.</p> <p>Завдання 4. З'ясуйте співвідношення громадянського суспільства і правової держави.</p>	5
3	<p>Правові норми як особливий вид соціальних норм.</p> <p>Завдання 1. Складіть таблицю з указанням видів правових норм.</p> <p>Завдання 2. Опишіть структуру правової норми.</p> <p>Завдання 3. Чому диспозиція є основною частиною правової норми?</p> <p>Завдання 4. Знайдіть у законодавстві приклади правових норм, де були б присутні такі елементи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гіпотеза, диспозиція, санкція; – гіпотеза, диспозиція; – диспозиція, санкція; – диспозиція; – гіпотеза, санкція. <p>Якого прикладу не вдалося знайти? Поясніть, чому?</p>	5
4	<p>Поняття та структура правовідносин.</p> <p>Завдання 1. Складіть таблицю з указанням видів правовідносин.</p> <p>Завдання 2. Опишіть структуру правових відносин.</p> <p>Завдання 3. Знайдіть в Інтернеті визначення правоздатності, дієздатності, деліктоздатності, правосуб'єктності та зробіть порівняльний аналіз цих понять.</p> <p>Завдання 4. Порівняйте дії та події як види юридичних фактів.</p>	5
5	<p>Юридична відповідальність: поняття, принципи, види та мета.</p> <p>Завдання 1. Проаналізуйте важливість юридичної відповідальності у суспільному житті.</p> <p>Завдання 2. Складіть таблицю з указанням видів юридичної відповідальності та сфер її застосування.</p> <p>Завдання 3. Проаналізуйте мету юридичної відповідальності. Яким чином досягається мета профілактики правопорушень у суспільстві?</p> <p>Завдання 4. Порівняйте цілі та мету юридичної відповідальності.</p>	5
6	<p>Підстави настання юридичної відповідальності та звільнення від неї.</p> <p>Завдання 1. Проаналізуйте підстави настання юридичної відповідальності згідно законодавства України.</p> <p>Завдання 2. Складіть таблицю з указанням підстав для звільнення від адміністративної та кримінальної відповідальності.</p> <p>Завдання 3. Проаналізуйте дисциплінарну відповідальність. Чи така відповідальність застосовується до медичних працівників?</p> <p>Завдання 4. Порівняйте цілі та мету дисциплінарної відповідальності.</p>	5
7	<p>Конституційна форма правління, державного устрою і політичного режиму України.</p> <p>Завдання 1. З'ясуйте, з яких елементів складається форма держави Україна.</p> <p>Завдання 2. Знайдіть в Інтернеті історію зміни форм державного правління в Україні.</p> <p>Завдання 3. Обґрунтуйте, чому демократичний режим правління є кращим за авторитарний чи тоталітарний?</p> <p>Завдання 4. Порівняйте президентсько-парламентську та парламентсько-президентську республіку. У чому відмінність?</p>	5

8	Права, свободи та обов'язки людини та громадянина. Завдання 1. Дайте визначення основним правам людини і громадянина. Завдання 2. Знайдіть в Інтернеті міжнародно-правові акти, що закріплюють основні права людини і громадянина. Яким роком датуються перші такі документи? Який документ вважається основним? Завдання 3. Складіть таблицю з порівнянням прав людини і прав громадянина. Завдання 4. Опрацюйте Конституцію України та выпишіть основні обов'язки громадян.	5
9	Медичні правові відносини: поняття, види, склад. Завдання 1. Складіть таблицю з указанням основних принципів охорони здоров'я. Завдання 2. Опишіть, що передбачає право на охорону здоров'я. Завдання 3. Знайдіть в Інтернеті обмеження прав громадян, пов'язаних із станом їх здоров'я. Завдання 4. Перерахуйте обов'язки громадян у сфері охорони здоров'я.	5
10	Юридична регламентація медичної діяльності. Завдання 1. Складіть таблицю з указанням системи органів охорони здоров'я в Україні. Завдання 2. Опишіть, які завдання стоять перед закладами охорони здоров'я. Завдання 3. Знайдіть в Інтернеті нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері медичної діяльності. Завдання 4. Випишіть правові норми, та розкрийте поняття наступних сфер медичної діяльності: <ul style="list-style-type: none"> – народна медицина (цілительство) – фармацевтика – судово-медична і судово-психіатрична експертизи – військово-лікарська експертиза – медико-соціальна експертиза втрати працездатності – зміна (корекція) статевої належності – трансплантація органів та інших анатомічних матеріалів – донорство крові та її компонентів – згода на медичне втручання – лікарська таємниця – лікувально-профілактична допомога 	5
11	Поняття пацієнта та його права. Завдання 1. Дайте визначення поняття "пацієнт" і перерахуйте права пацієнтів за законодавством України. Завдання 2. Опишіть, які завдання стоять перед закладами охорони здоров'я. Охарактеризуйте право пацієнта на чуйне ставлення, на дії, і помисли, що ґрунтуються на принципах загальнолюдської моралі, з боку медичних і фармацевтичних працівників і право на вибір лікаря і лікувально-профілактичного закладу. Завдання 3. Проаналізуйте права пацієнта на збереження лікарської таємниці, інформовану добровільну згоду і відмову від медичного втручання. Завдання 4. Як регламентуються права пацієнта на допуск до пацієнта членів сім'ї, опікуна, піклувальника, адвоката або нотаріуса, а також на допуск священнослужителя до пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я, для відправлення богослужіння та релігійного обряду?	4
12	Підготовка до модульного контролю 1	4
	Разом:	58

Література для вивчення дисципліни

Основна:

1. Правознавство: Підручник для студентів ВНЗ/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.
2. Медичне право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с.
3. Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України: Підручник. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008.

507 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України
2. 28 червня 1996 р. із змінами ВВР, 2014, № 11, ст. 143. ВВР України. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. ВВР України. 1990. № 31. Ст. 429.
4. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. ВВР України. 2016. № 9. Ст. 93.
5. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 10 жовтня 2010 р. ВВР України. 2016. № 5. Ст. 50.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Верховна Рада України; Закон від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ// Голос України від 15.12.1992, Відомості Верховної Ради України від 26.01.1993 р. № 4.

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки.

Основними засобами діагностики рівня підготовки студентів є усне опитування, письмовий контроль (тести і творчі завдання), самостійна робота, презентації, самоконтроль, взаємоконтроль.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку. Засвоєння дисципліни студентами визначається за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка є сумою оцінок (балів), одержаних під час поточного контролю і підсумкового модульного контролю.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Під час навчального процесу будуть застосовуватися такі форми та методи викладання та навчання: лекції, презентації, семінари.

У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE.

Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації ZOOM.

Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися за допомогою MOODLE, електронної пошти чи в соціальних мережах Viber, Telegram (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE.

У режимі дистанційного навчання під час карантину чи воєнного стану вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до Інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				
4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК - модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

1. Поняття і ознаки держави.
2. Причини виникнення та історичні типи держави.
3. Концепції виникнення держави.
4. Механізм та апарат держави.
5. Форма державного правління: поняття і види.
6. Форма державного устрою.
7. Державний політичний режим.
8. Територіальний устрій держави.
9. Державна влада.
10. Система державних органів.
11. Міністерство охорони здоров'я в системі центральних органів виконавчої влади.
12. Функції держави.
13. Громадянське суспільство та правова держава.
14. Риси та шляхи формування правової держави.
15. Сутність та ознаки права.
16. Джерела права.
17. Система права.
18. Поняття і зміст правовідносин.
19. Суб'єкти правовідносин, їх юридичні властивості та види.
20. Об'єкти правовідносин, їх види.
21. Форма права. Види форм права.
22. Джерела права. Законодавство.
23. Систематизація законодавства. Кодекс.
24. Правопорушення: поняття і ознаки.
25. Поняття та види юридичної відповідальності медичних працівників.
26. Відповідальність за вчинення злочинів медичними працівниками.
27. Поняття медичного права.
28. Предмет і методи медичного права.
29. Медичні правовідносини: поняття, види, склад.
30. Система і джерела медичного права.
31. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь права.
32. Медичні правовідносини: поняття, ознаки, склад.
33. Класифікація медичних правовідносин.
34. Суб'єкти медичних правовідносин: поняття та особливості.
35. Об'єкти медичних правовідносин.
36. Підстави виникнення та припинення медичних правовідносин.
37. Роль і значення лікарської етики і деонтології в загальній структурі соціального регулювання медичної діяльності.
38. Біоетика як комплексна наука, що займається питаннями медицини в ракурсі захисту прав людини.
39. Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку.
40. Загальна структура і класифікація прав людини у сфері охорони здоров'я.

41. Права і свободи громадян України.
42. Права людини і окремих груп населення у галузі охорони здоров'я.
43. Поняття пацієнта та його права.
44. Права пацієнтів в окремих напрямках медичної діяльності.
45. Визначення і медико-правова значущість лікарської таємниці. Нормативно-правова база збереження лікарської таємниці.
46. Управління у сфері охорони здоров'я.
47. Загальні організаційно-правові питання інформованої згоди.
48. Критерії правомірності інформованої згоди.
49. Форми вираження та способи закріплення інформованої згоди.
50. Поняття, предмет та особливості лікарської таємниці.
51. Право на таємницю про стан здоров'я та лікарська таємниця для пацієнтів.
52. Суб'єкти збереження та об'єкт лікарської таємниці.
53. Правомірність розголошення лікарської таємниці та відповідальність за незаконне розголошення.
54. Загальні питання юридичної відповідальності медичних працівників.
55. Види медичних експертиз.
56. Правове регулювання репродуктивних технологій.
57. Правова кваліфікація дефектів надання медичної допомоги. Лікарські помилки.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу